

*Муравенко Карина Володимирівна, Спільна Анна Іванівна,
студентки 3-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Адаховська Н.С.*

ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день Україна перебуває у складній ситуації, пов'язано це перш за все, з тим, що досі є не вирішений конфлікт на Сході України. На даний час багато дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах [1], чимало з них залишились без батьків, без захисту. В Україні на дані роки не існує точної статистики, яка б давала правдиву статистику дітей, які втянуті у збройний конфлікт. Актуальним в даний час є правовий захист дітей - переселенців. Значний внесок у дослідження теоретико-правових аспектів процесу становлення, розвитку та функціонування прав дитини здійснили українські науковці: О.І. Анатолієва, С.П. Коталейчук, Н.М. Крестовська, С.В. Несинова, С.А. Саблук та ін. Окремих аспектів вказаної проблеми торкалися С.С. Алексєєв, Б.І. Андрусишин, В.Д. Бабкін, С.В. Бобровник, К.Г. Волинка, В.В. Головченко, С.Д. Гусарєв, Л.С. Дубчак, О.В. Зайчук, А.П. Заєць, В.С. Зеленецький, Р.А. Калюжний, Д.А. Керімов, В.В. Копейчиков, С.М. Легуша, С.Л. Лисенков, М.І. Матузов та ін.

Права дитини – це перш за все права людини. Захист прав дитини, проведення моніторингу ситуації щодо дотримання цих прав в Україні не досконалий. На даний час в нашій країні основною проблемою залишається законодавчо не врегульовані права даної категорії населення. Держава намагається вживати всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених. Так в Конвенції з прав дитини в ч.4 ст. 48 зазначається те, що держави-учасниці зобов'язані вживати всіх можливих заходів з метою забезпечення захисту дітей, яких торкається збройний конфлікт, та догляду за ними [2]. Аналогічне положення міститься в Декларації про захист жінок і дітей в надзвичайних ситуаціях і в період воєнних конфліктів, де вказується, що держави в період воєнних конфліктів повинні сприяти тому, щоб захистити жінок і дітей від негативних наслідків [3]. Так на державному рівні в деяких нормативно-правових актах закріплено права дітей-переселенців, а саме в Постанові Кабінету Міністрів України «Про облік осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції» та «Деякі питання оформлення і видачі довідки про взяття на облік особи, яка переміщується з тимчасово

окупованої території України або району проведення антитерористичної операції», а також Законі України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Однак, ми на жаль бачимо, що правове регулювання відбувається лише на теоретичному рівні, але не на практичному. Також слід відмітити, що існує ряд державних стратегій, які б сприяли розв'язанню даного питання. Серед них можна відмітити програму регіональних радників при Мінсоцполітики, для того щоб розв'язати існуючі проблеми переселенців. Приділити увагу слід, вітчизняним так і зарубіжним волонтерам, за їх рахунок держава може проводити різні проекти з приводу поліпшення життя даної категорії населення.

З цього можна зробити висновок, що у сфері захисту прав дитини існує чимало проблем. Державні та місцеві органи проводять роботу з проводу розв'язання даної проблеми. Правове регулювання не завжди є ефективним.

Для усунення даних недоліків пропонуємо такі заходи:

- На законодавчому рівніз акріпити категорію «дитина-переселенець».
- Суттєво збільшити розмір матеріальної допомоги від держави біженцям.
- Внести зміни до Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» в частині конкретизації абзацу 6 частини 12 статті 7 Закону щодо закріплення всіх необхідних документів для вирішення питання щодо визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та внести зміни до статті 5 Закону в частині збільшення строку для звернення особи із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.
- Надавати психологічну допомогу дітям даної категорії осіб.
- Створення єдиного центрального органу, відповідального за всі питання переселення дітей.
- Потрібно створити необхідні умови для оздоровлення дітей, підвищення рівня їх культури на основі пріоритетного розвитку охорони здоров'я; удосконалити центри матері та дитини.

Отже, захист прав дитини у повній мірі залежить від держави і потребує розробки і реалізації загальнонаціональної програми у цій сфері.

Література:

1. Закон України «Про охорону дитинства» від 08.06.2013 / Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
2. Конвенція про права дитини: 20 листопада 1989 року (редакція зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН – 21.12.1995 – 450с.

3. Декларація про захист жінок і дітей при надзвичайних обставинах та під час збройних конфліктів : від 14.12.1974/ Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_317

Непийвода Вікторія Леонідівна,
студентка 3 курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Фомічова Н.В.

ОСОБЛИВОСТІ КОМПЕНСАЦІЇ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ЯК СПОСОБУ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

З огляду на процеси, які відбуваються в Україні та її постійне прагнення до реалізації всіх основ соціальної та правової держави, важливою ознакою якої є забезпечення прав людей та громадян, зростає цікавість до одного з способів цивільно-правового захисту – компенсації моральної шкоди. Кількість позовів щодо відшкодування моральної шкоди поступово продовжує зростати, а тому перед суддями постає ряд важливих та актуальних запитань, щодо прийняття рішень в даних справах.

Найбільш дискусійними з них є питання щодо того як визначити розмір відшкодування, ступінь психічної травмованості певного правопорушення і, звичайно ж відкритим залишається питання щодо визначення чи була завдана моральна шкода взагалі, враховуючи при цьому індивідуальні психологічні особливості людини. Актуальність даної статті зумовлена тим, що в діючому законодавстві України існують прогалини щодо підстав відшкодування моральної шкоди, а також відсутнє повне та чітке визначення моральної шкоди. Тому дана проблема привернула увагу багатьох вчених, зокрема: С.А.Беляцкіна, Л.М. Корчемної, В.С.Липицького, В.І.Палинюка, С.П.Рабіновича, Є.А. Солодко та інших.

Предметом дослідження є норми законодавства, відповідно до яких реалізується право на відшкодування моральної шкоди. Основною метою виступає загальна характеристика моральної шкоди, механізм її компенсації, а також визначення проблем щодо законодавчого закріплення норм, якими регулюється компенсація моральної шкоди.

В Україні право на компенсацію моральної шкоди отримало законодавче закріплення в 1993 року, коли Цивільний кодекс УРСР від 18 липня 1963 року було доповнено статтею 440-1. Згідно з вищевказаною статтею моральна (немайнова) шкода, заподіяна громадянину або організації діями іншої особи, яка порушила їх законні права, відшкодовується особою, яка заподіяла